

ABRAHAM GAFNI

ur. 1926; Międzyrzec Podlaski

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Relacja Abrahama Gafniego dotyczy życia codziennego w przedwojennym Międzyrzeczu Podlaskim oraz losów pana Abrahama i jego rodziny w czasie II wojny światowej.

Abraham Gafni opowiada o swojej rodzinie, wspomina swoich rodziców – ojca Szlomo Waintrauba oraz matkę Gitl Waintraub z domu Singer oraz malutką siostrę, urodzoną rok przed wybuchem II wojny światowej, której imienia już nie pamięta. Czasy dzieciństwa określa jako bardzo szczęśliwe. Opowiada o swoich sąsiadach, o wyjazdach do rodziny i na letniska, o prywatnym gimnazjum żydowskim, które miało bardzo wysoki poziom, dzięki czemu nauczył się języków obcych i do tej pory pamięta wiele faktów z historii Polski. Przedwojenny Międzyrzec zapamiętał jako bogate miasto, gdzie żyło się „cudnie”, a życie żydowskie było bardzo kulturalne – wychodziły cztery tygodniki, przyjeżdżał teatr, amerykańscy Żydzi ufundowali wspólny szpital, było wiele organizacji politycznych i towarzystw. Rodzinne miasteczko opisuje jako „jedno z najlepszych miejsc do życia w tym czasie”.

„Ładne i cudne” lata dzieciństwa skończyły się w 1939 roku. Jak sam mówi, „kiedy zaczęła się wojna, wszystko się zmieniło”. Abraham Gafni wspomina strach, zabieranie ludzi do pracy przymusowej, głód oraz represje wobec Żydów. Opowiada, jak w wieku trzynastu lat, został pobity przez ośmiu niemieckich żołnierzy za to, że nie chcąc zdjąć przed nimi czapki, przeszedł na drugą stronę ulicy. Mówi o rozstrzelaniach Żydów na ulicach Międzyrzecza oraz dokładnie opisuje sześć akcji w międzyrzeczkim getcie, po których w końcu nastąpiła jego likwidacja i ostateczne wysiedlenie Żydów. Abraham Gafni relacjonuje losy swojej rodziny – śmierć babci, którą Niemcy zastrzelili leżącą w łóżku, pożegnanie z ojcem, który kazał mu uciekać z transportu do Treblinki oraz zabranie matki z młodszą siostrą do transportu w czasie piątej akcji w getcie. Mówi o swojej ucieczce, ukrywaniu się w lesie przez prawie pół roku i pomocy otrzymanej od gajowego z pobliskiego Sitna, który udzielił mu schronienia i przez kilka miesięcy dostarczał jedzenie.

Dalsza część relacji dotyczy wyjścia z ukrycia wraz z wejściem Armii Czerwonej, wyjazdu do Palestyny, założenia rodziny i prowadzenia tekstylnego biznesu. Abraham Gafni opowiada o pierwszej wizycie w Międzyrzecu Podlaskim w 1996 roku na którą namówili go syn i córka. Powrót do miasta swojego dzieciństwa był trudny i ciężki, „to było jak powrót na inną planetę”. Mówi o swoim późniejszym zaangażowaniu w działalność Ziomkostwa Żydów Międzyrzeckich w Izraelu oraz o staraniach w upamiętnieniu jego żydowskich mieszkańców.

Data i miejsce nagrania	2006-12-19, Tel Awiw
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Słowa kluczowe	Abraham Gafni, streszczenie relacji mówionej
Autor streszczenia	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"